

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jany Cisárovej a JUDr. Milana Deáka v právnej veci žalobkyne **E. F.**, bývajúcej v P., zastúpenej JUDr. S. J., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **G.**, so sídlom vo Z., IČO: X, **o vylúčenie veci z výkonu rozhodnutia**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16 C 29/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. júna 2008, sp. zn. 15 Co 76/2008, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica v poradí druhým rozsudkom zo 16. januára 2008 č.k. 16C 29/06-218 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala vylúčenia sumy 1 469 600,- Sk z účtu vedeného v S. č. X z exekúcie vykonávanej súdnym exekútorom JUDr. M. B. na vymoženie pohľadávky žalovaného vo výške 3 727 817,20 Sk na základe poverenia Okresného súdu Banská Bystrica č. 5601/013139 proti povinnému L. F. a spol. Právne vec posúdil podľa § 55 ods. 1 Exekučného poriadku. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žalobkyňa nepreukázala, že peňažné prostriedky, ktoré žiadala z exekúcie vylúčiť patria jej. Uzavrel, že peňažné prostriedky v sume 1 450 000,- Sk patrili nesporne L. F., keďže mu boli

zaslané ako kúpna cena za predaj bytu a ohľadom 40 600,- Sk nebolo preukázané, že tieto prostriedky predstavovali mzdu žalobkyne.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25.juna 2008 č.k 15Co 76/2008-255 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Zhodne so súdom prvého stupňa mal za nesporné, že žalobkyňa je spolumajiteľkou predmetného účtu L. F. Zamietnutie žaloby však odôvodnil tým, že exekúciu pohľadávky z účtu v banke nebráni, že účet má viacerých majiteľov, lebo títo majú voči banke postavenie veriteľskej solidarity. Keďže každý z nich má postavenie majiteľa účtu, môže disponovať účtom ako jediný majiteľ a môže byť voči nemu vedená exekúcia. Otázku aktívnej solidarity upravuje ustanovenie § 513 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak je dlžník zaviazaný na rovnaké plnenie niekoľkým veriteľom, môže ktokoľvek z veriteľov žiadať celé plnenie a dlžník je povinný plniť v celom rozsahu tomu, kto o plnenie požiadal prvý. Bol toto názoru, že dlžníkom je v tomto prípade banka a veriteľmi žalobkyňa a L. F.

Proti tomuto rozsudku na podnet žalobkyne podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „dovolateľ“). Podľa dovolateľa týmto rozsudkom bol porušený zákon, pretože jeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení. Na odôvodnenie svojho opravného prostriedku dovolateľ uviedol, že na základe poverenia Okresného súdu v Banskej Bystrici č. 5601/013139 z 2. januára 2006 vedie súdny exekútor JUDr. M. B. pod č. EX 604/2005 exekúciu v prospech žalovaného ako oprávneného proti povinným 1/ J. F., 2/ L. F., 3/ J. F. o vymoženie pohľadávky v čiastke 3 724.817,20 Sk s príslušenstvom. V súvislosti s výkonom exekúcie exekútor zablokoval účet č. X vedený v S., ktorého majiteľmi sú povinný 2/ a žalobkyňa, ktorá je jeho dcérou. Exekútor súčasne zakázal povinnému 2/ nakladať s prostriedkami na účte. Vymáhaná suma je vyššia ako reálny zostatok na účte, povinný preto nemôže nakladať s finančnými prostriedkami vôbec. Žalobkyňa v konaní nesporne preukázala, že 31. januára 2005 uzatvorila pracovnú zmluvu s K. a v mesiaci september 2005 a november 2005 jej boli zamestnávateľom zaslané na účet č. X vedený v S. ako časti mzdy finančné prostriedky v celkovej sume 40 600,- Sk z titulu pracovnej zmluvy, ktorú skutočnosť K. potvrdil (č.l. 250 spisu). Teda v konaní tak bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že finančné prostriedky v sume 40.600.- Sk uložené na spoločnom účte žalobkyne s L. F. v exekučnom konaní sú vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Preukázala teda právo, ktoré nepripúšťa vykonať exekúciu. Dovolateľ zdôraznil,

že hlavnou zásadou exekučného konania je, že oprávnený môže byť uspokojovaný výlučne z majetku povinného. Finančné prostriedky vo výške 40 600,- Sk nie sú majetkom povinného, sú vo vlastníctve žalobkyne, preto súd mal po vykonanom dokazovaní vysloviť, že finančné prostriedky v sume 40 600,- Sk sa z výkonu rozhodnutia (exekúcie) vylučujú. S poukazom na ustanovenie § 709 ods. 2 Obchodného zákonníka mal za to, že krajský súd nesprávne právne vec posúdil, pokiaľ tvrdil, že dlžníkom v prípade exekúcie vedenej proti jednému z majiteľov účtu v banke je banka a vo vzťahu k tretím osobám platí veriteľská solidarita. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam a za podmienok uvedených v § 243e ods. 1 O.s.p., § 243f ods. 1 pism.c) O.s.p. a § 243b ods. 2 O.s.p. navrhol dovolaciemu súdu, aby zmenil rozsudok Krajského sudu v Banskej Bystrici z 25. júna 2008 č.k. 15Co 76/2008-255 tak, že peňažné prostriedky v sume 40 600,- Sk vedené na účte S. č. X sa z exekúcie vedenej exekútorom JUDr. M. B., č. EX 604/2005 proti povinnému L. F. na základe poverenia udeleného Okresným súdom v Banskej Bystrici č. 5601/013139 z 2. januára 2006 vylučujú a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

K mimoriadnemu dovolaniu sa účastníci nevyjadrili.

Najvyšší sud Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom poučení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 a tiež tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

S ohľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto ustanovení

ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci sudov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Procesná vada tejto povahy v dovolaní tvrdená nebola a v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Rovnako dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. uvedenej) procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Ani procesná vada konania tejto povahy v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Dovolateľ v mimoriadnom dovolaní spochybňuje postup krajského súd v tom, že nevzal v úvahu, že exekúcia v zmysle Exekučného poriadku môže byť vedená len proti povinnému a len z majetku povinného je možné ju vykonať. Uviedol, že žalobkyňa v súlade s ust. § 55 Exekučného poriadku uplatnila vylučovacou žalobou vylúčenie veci z výkonu rozhodnutia a v konaní nesporne preukázala, že 31. januára 2005 uzatvorila pracovnú zmluvu s K. a ďalej, že v mesiaci september 2005 a november 2005 jej boli zamestnávateľom zaslané na účet č. X vedený v S., ktorého majiteľmi sú povinný 2/ a žalobkyňa, ako časti mzdy finančné prostriedky v celkovej sume 40 600,- Sk z titulu pracovnej zmluvy. K. túto skutočnosť potvrdil listom z 11. júna 2008 adresovaným odvolaciemu súdu. V konaní vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že finančné prostriedky v sume 40 600,- Sk uložené na spoločnom účte sú jej výlučným vlastníctvom, teda preukázala k nim právo, ktoré nepripúšťa vykonať na nich exekúciu. Krajský súd v Banskej Bystrici nesprávne vec právne posúdil, pokiaľ tvrdil, že dlžníkom v prípade exekúcie vedenej proti jednému z majiteľov účtu v banke je banka a vo vzťahu k tretím osobám platí veriteľská solidarita.

Z obsahu mimoriadneho dovolania vyplýva, že dovolateľ ním uplatnený dovolací dôvod vyvodzuje z toho, že odvolací súd v danom prípade nesprávne interpretoval ustanovenie § 123 Občianskeho zákonníka v spojení s § 37 ods. 1, 3 a § 55 ods. 1, § 94 Exekučného poriadku.

Zo spisu vyplýva, že na základe poverenia Okresného súdu v Banskej Bystrici č. 5601/013139 z 2. januára 2006 vedie súdny exekútor JUDr. M. B. pod č. EX 604/2005

exekúciu v prospech žalovaného ako oprávneného proti povinným 1/ J. F., 2/ L. F., 3/ J. F. o vymozenie pohľadávky v čiastke 3 724 817,20 Sk s príslušenstvom. V súvislosti s výkonom exekúcie exekútor zablokoval účet č. X vedený v S., ktorého majiteľmi sú povinný 2/ a žalobkyňa, ktorá je jeho dcérou. Exekútor súčasne zakázal povinnému 2/ nakladať s prostriedkami na účte. Vymáhaná suma je vyššia ako reálny zostatok na účte, povinný preto nemôže nakladať s finančnými prostriedkami vôbec.

V prejednávanej veci nebolo v konaní sporné, že bežný účet, na ktorý je vedený výkon rozhodnutia má viacerých majiteľov (povinného 2/ a žalobkyňu).

Podľa § 94 ods. 1 Exekučného poriadku exekúcia prikázaním pohľadávky z účtu v banke sa vykoná jej odpísaním z účtu do výšky prisúdenej pohľadávky a jej príslušenstva.

Podľa §94 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovenia o prikázaní pohľadávky z účtu v banke možno použiť aj vtedy, ak ide o vklad na vkladovom účte.

Účet zriaďuje peňažný ústav pre jeho majiteľa na základe zmluvy o bežnom účte (§ 708 až 715 Obchodného zákonníka) alebo na základe zmluvy o vkladovom účte (§ 716 až 719a Obchodného zákonníka). Uzavretím zmluvy vzniká medzi peňažným ústavom a majiteľom účtu dvojstranný záväzkový právny vzťah, ktorý je okrem iného charakterizovaný tým, že peňažný ústav je povinný prijímať na účet peňažné vklady alebo uskutočnené platby v prospech majiteľa účtu a zo zostatku účtu platiť úroky, že majiteľ vkladového účtu je povinný vložiť na účet peňažné prostriedky a prenechať ich využitie peňažnému ústavu, že peňažný ústav je povinný podľa písomného príkazu majiteľa bežného účtu alebo pri splnení podmienok stanovených v zmluve mu vyplatiť požadovanú čiastku alebo uskutočniť jeho menom platby jemu určeným osobám, že peňažný ústav je povinný po uplynutí dohodnutej doby alebo po účinnosti výpovede vyplatiť majiteľovi vkladového účtu uvoľnené peňažné prostriedky a že peňažný ústav je povinný po zániku zmluvy vyplatiť majiteľovi zostatok účtu.

Obchodný zákonník (zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov) používa v ustanovení § 708 a nasl. termín „majiteľ účtu“, i keď účet sám o sebe nemá majetkovú hodnotu a peňažné prostriedky na ňom uložené sú v majetku peňažného ústavu. Za „majiteľa

úctu“ je treba z pohľadu ustanovení obchodného zákonníka o bežnom a vkladovom účte považovať osobu, pre ktorú peňažný ústav zriadil na základe zmluvy účet.

Na základe zmluvy o bežnom alebo vkladovom účte je peňažný ústav povinný prijať na účet peňažné vklady vykonané majiteľom účtu alebo platby uskutočnené v jeho prospech bez ohľadu na to, kto je majiteľom peňažných prostriedkov, ktoré sa týmto spôsobom na účet ukladajú. Pri vykonávaní výplat z účtu sa peňažný ústav riadi pokynmi (event. písomnými príkazmi) majiteľa účtu; skutočnosť, kto bol majiteľom peňažných prostriedkov uložených na účet, tu opäť nie je významná.

Oprávnenie (nároky) majiteľa účtu spočívajúce v tom, aby jemu alebo ním určeným osobám boli na jeho žiadosť alebo písomný príkaz, prípadne pri splnení dohodnutých podmienok, vyplatené peňažné prostriedky z účtu alebo zostatok účtu, predstavuje „pohľadávku z účtu v peňažnom ústave“, ktorú možno postihnúť výkonom rozhodnutia podľa ust. § 94 Exekučného poriadku. Nariadením výkonu rozhodnutia súd vstupuje do záväzkového právneho vzťahu medzi majiteľom účtu a peňažným ústavom; k uspokojeniu vymáhanej peňažnej pohľadávky oprávneného totiž prikazuje oprávnenému, a to spôsobom, uvedeným v ust § 94 Exekučného poriadku až do výšky vymáhanej pohľadávky s príslušenstvom uvedenú pohľadávku majiteľa účtu z jeho účtu u peňažného ústavu. Týmto prikázaním pohľadávky z účtu majiteľ účtu stráca svoju pohľadávku z účtu až do výšky vymáhanej pohľadávky s príslušenstvom a peňažný ústav ju vyplatí oprávnenému ako osobe, ktorá prikázaním pohľadávky majiteľa účtu získala právo uspokojiť sa z peňažných prostriedkov uložených na jeho účte.

Vzhľadom k tomu, že výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky sa týka pohľadávky, ktorú má majiteľ účtu na základe zmluvy o účte voči peňažnému ústavu, nie je rozhodujúce, koho boli peňažné prostriedky, ktoré boli na účet uložené. Podstatné z tohto hľadiska je jedine skutočnosť, kto je majiteľom účtu, lebo jedine on má pohľadávku z účtu v peňažnom ústave.

Predmetom výkonu rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v peňažnom ústave nie je vec (a ani iný majetok), ale nárok majiteľa účtu na výplatu peňažných prostriedkov z účtu (pohľadávku z účtu). Exekúciu pohľadávky z účtu v banke nebráni, že účet má tzv. viacerých majiteľov, t.j. viaceré osoby. Tieto osoby majú voči sebe postavenie veriteľskej solidarity. Každá osoba sa chápe ako majiteľ účtu priamo zo zákona. To znamená, že môže disponovať

s účtom ako jediný majiteľ a rovnako môže byť voči nemu vedená exekúcia. Vzťah k ostatným majiteľom účtu nie je pre exekúciu významný. Exekúciu týmto spôsobom neobmedzuje.

V posudzovanom prípade sa žalobkyňa domáhala sa vylúčenia veci z exekúcie podľa § 55 ods.1 Exekučného poriadku v zmysle ktorého právo na vec, ktoré nepripúšťa exekúciu, môže tretia osoba uplatniť voči oprávnenému na súde návrhom na vylúčenie veci z exekúcie podľa osobitného predpisu. Aj keď pri exekúcii ide o donucovanie povinného k splneniu jeho povinnosti a donucovanie má zásadne postihnúť len povinného, nie je vylúčené, že niekedy môže faktický výkon rozhodnutia postihnúť aj tretie osoby. V takom prípade sa tretia osoba, t.j. osoba rozdielna od oprávneného a povinného, môže brániť len vylučovacou (excindačnou) žalobou a tým zabrániť porušovaniu práv k veci, ktorá je postihnutá exekúciou a to v zákone uvedeným spôsobom. Pod právami k veci treba rozumieť akékoľvek vecné právo, a to predovšetkým vlastnícke právo, právo toho, kto podľa zákona požíva ochranu ako vlastník (§ 126 ods. 2 Občianskeho zákonníka), právo držby (§ 129, § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka).

V danom prípade žiadala žalobkyňa okrem iného vylúčiť z exekúcie mzdu vo výške 40 600,- Sk, ako peňažné plnenie poskytované zamestnávateľom zamestnancovi za prácu, uloženú na spoločnom účte žalobkyne s povinným 2/ s odôvodnením, že ide o jej výlučné vlastníctvo. Pojmovo účet v banke vecou nie je. Peniaze sú nesporne zastupiteľnými vecami, momentom pripísania na účet sa stávajú vlastníctvom banky, ktorá účet spravuje, preto ani zostatok na účte alebo na vkladovom účte nie je vecou patriacou tzv. majiteľovi účtu. Tento zostatok predstavuje len nárok osoby, pre ktorú sa účet vedie, na vyplatenie aktívneho zostatku. Exekúcii podlieha a predmetom tohto spôsobu exekúcie podľa § 94 Exekučného poriadku preto je len tento nárok.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny. Dovolateľ preto neopodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 243 ods. 1 písm. c/ O.s.p. keď tvrdil, že žalobkyňa má vlastnícke právo k peňažným prostriedkom (mzde) a teda existuje jej právo odôvodňujúce vylúčenie veci z výkonu rozhodnutia.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol (§ 243b ods. 1 časť vety pred bodkočiarkou O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Žalovanému, ktorý mal v konaní o mimoriadnom dovolaní úspech, nepriznal dovolací súd náhradu trov tohto konania, lebo v konaní o mimoriadnom dovolaní nepodal návrh na náhradu trov tohto konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p. a 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 30. novembra 2010

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť:

Hrčková Marta